

Trừng phạt Vệ binh cách mạng Iran, chiến thuật áp lực tối đa của Mỹ

Tú Anh, RFI

09-04-2019

Một sĩ quan trong lực lượng Qods của Iran. Ảnh chụp tại Teheran ngày 30/06/2018.
Tasnim News Agency/via REUTERS/File Photo

Chiến thuật « *gây sức ép tối đa* » đã thúc đẩy Hoa Kỳ tiến thêm một bước trong tiến trình trừng phạt Iran. Chế độ giáo quyền Iran trước đây bị cáo buộc « *ủng hộ khủng bố* », nay bị xếp hẳn vào danh sách khủng bố. Trong khi cánh tay quân sự của chế độ, lực lượng Vệ binh cách mạng Qods, lần đầu tiên bị gọi là « *tổ chức khủng bố* », gây bất ổn định trong khu vực từ Liban cho đến Syria và Yemen.

Vì sao Hoa Kỳ tấn công vào lực lượng Vệ binh cách mạng Iran, bằng cách nào, với những hệ quả ra sao ?

Vệ binh cách mạng : cánh tay quân sự của giáo quyền

Trước hết, Vệ binh cách mạng Iran hay Qods là một lực lượng vũ trang thiện chiến, có nhiệm vụ bảo vệ chế độ giáo quyền bên trong và xuất khẩu ý thức hệ ra bên ngoài. Khác với quân đội quốc gia, lực lượng Qods không có nhiệm vụ bảo vệ toàn vẹn lãnh thổ.

Trong nước, Qods đóng vai trò canh giữ ý thức hệ hồi giáo Shia và làm kinh tài, kiểm soát hầu hết các lãnh vực kinh tế chiến lược từ xây dựng hạ tầng kiến trúc, khai thác dầu khí, ngân hàng.

Bên ngoài biên giới, Qods là cánh tay quân sự của giáo quyền Shia, xuất khẩu cách mạng bằng quyền lực mềm lẩn vũ lực như can thiệp trực tiếp ở Syria hay gián tiếp ở Liban, qua tổ chức Hezbollah và ở Yemen, yểm trợ cho phe Houthi. Theo chuyên gia Clément Therme của Viện Nghiên cứu Chiến lược Luân Đôn IIES, khi cáo buộc Vệ binh cách mạng Iran là « *tổ chức khủng bố thi hành lệnh của chính phủ* » Hoa Kỳ làm một công đôi ba việc.

Một công đôi ba việc

Thứ nhất là về ngoại giao : cô lập thêm Iran. Mọi cố gắng của Nga, Trung Quốc hay châu Âu giải quyết xung khắc khu vực bằng ngoại giao sẽ vô cùng khó khăn bởi vì Iran nay là một đối tác không thể thiếu nhưng không thể đối thoại được vì như thế sẽ bị cáo buộc hợp tác với khủng bố. Chính sách của Mỹ xem ra có lợi nhiều hơn hại hay không ?

Thứ hai là cắt nguồn kinh tài : Iran đã vát và vì các biện pháp trừng phạt kinh tế, tài chính do tổng thống Donald Trump ban hành từ khi ông rút Mỹ ra khỏi hiệp định hạt nhân. Iran từ nay sẽ suy yếu

thêm. Các công ty nước ngoài đầu tư vào các lãnh vực chiến lược của Iran bắt buộc phải hợp tác với Vệ binh cách mạng tức là sẽ bị cáo buộc hợp tác với khủng bố. Mọi hình thức buôn bán, cung cấp linh kiện cho các công ty kinh tài của lực lượng vệ binh Qods sẽ bị xem là vi phạm luật liên bang và bị trừng phạt rất nặng theo luật chống khủng bố.

Điều hâu thắng thế

Nhưng tại sao Washington thông báo quyết định cáo buộc chính quyền Iran là « xã hội đen » và « Qods là khủng bố » vào thời điểm này ?

Nếu dựa theo lời « *cám ơn* » của thủ tướng Israel thì có thể suy đoán tổng thống Donald Trump muốn gián tiếp giúp người « bạn » Netanyahu điều kiện thuận lợi để thắng cử.

Trong khi đó, chuyên gia Clément Therme, đã trích dẫn bên trên, cho rằng Nhà Trắng đã suy tính chuyện này từ lâu nhưng chưa thực hiện bởi vì CIA và bộ Quốc Phòng thận trọng. Giờ đây, phe diều hâu với cố vấn an ninh quốc gia John Bolton và ngoại trưởng Mike Pompeo đã thắng thế.

... nhưng khó khuất phục được Iran

Các biện pháp trừng phạt mới có hiệu lực kể từ 15/04 không phải là những biện pháp cuối cùng, Brian Hook, cố vấn bộ Ngoại Giao Mỹ cảnh báo như vậy.

Tuy nhiên, theo giới phân tích, chiến thuật « *áp lực tối đa* » cho thấy sự bất lực của chính quyền Trump. Washington không thành công thuyết phục các cường quốc khác xé bỏ hiệp định hạt nhân 2015 với Iran. Chính Washington cũng phải « *điều chỉnh* » tham vọng, từ « *đòi thay đổi chế độ độc tài* » đến « *muốn Iran thay đổi thái độ* ». Một danh sách 12 yêu sách nghiêm khắc đưa ra hồi tháng 05/2018 đã bị Teheran bác bỏ.

Theo giải thích của Mark Dubowitz, thuộc Viện Quốc Phòng và Dân Chủ ở Washington, chính quyền Mỹ hy vọng tận dụng ba sức mạnh « *kinh tế, luật pháp và chính trị* » với tầm cỡ tối đa để khuất phục chế độ Iran, bị xem là yếu tố gây bát ổn cho các nước đồng minh. Nhưng theo quan điểm của nhà cựu ngoại giao Richard Nephew, biện pháp này chỉ làm tăng thêm căng thẳng trong vùng và nguy hiểm cho binh sĩ Mỹ vì Iran cũng đã trả đũa tương tự.